

De eenzaamheid en de groep

In 2009 toonde Theater Frascati in Amsterdam 'Among the Multitude'. Voor dat ongewone stuk bracht de Luikse regisseur David Weber-Krebs een groep van zeventig amateurperformers samen. Weldra in Stuk Leuven.

Theater

PIETER T'JONCK

In Leuven bestaat de cast uit zowat zestig man. Daar ga je niet alleen voor staan. Net als in Amsterdam doet David Weber-Krebs beroep op coaches. In Amsterdam brachten die 'hun' performers mee, en ontwikkelden ze elk apart 'hun' materiaal met hun groepje. De voorstelling barstte zo van de beelden. In Leuven daarentegen zocht Stuk de spelers en een aantal coaches bij elkaar. Daar zitten bekende namen bij als Hans Bryssinck, Ugo Dehaes, Natascha Pire of Seppe Baeyens, maar ook een pas afgestudeerde regisseuse als Suze Millus. Enkel Mike Van Alfen maakte ook de productie in Amsterdam mee. Weber-Krebs ontwikkelde de nieuwe beelden samen met hen, zodat het stuk meer als één eenheid 'gechoreografeerd' werd. Maar de basisidee blijft dezelfde. Weber-Krebs: "Al sinds *Inner Land*, mijn eerste werk uit 2003, ben ik geboeid door de confrontatie tussen een grote groepen amateurperformers en het publiek. Ze houden elkaar een spiegel voor. Hier speelt ook de idee van de *multitude*. Dat is een groep individuen maar geen 'massa' of 'volk', want ze verliezen ze hun eigenheid niet binnen de groep. Voor Hardt en Negri is de *multitude* het voorbeeld van echte democratie. Zo'n groep is als een lichaam zonder hoofd of ledematen. Het kan zich bliksemsnel kan aanpassen aan nieuwe situaties. Daarom gebruik ik vaak het

● Een project met amateurs blijft een fenomeen. Waarom storten ze zich in een groepsdynamiek waarbij je jezelf moet blootgeven? Iedere deelnemer heeft zo zijn reden. © JOERI THIRY, STUK KUNSTENCENTRUM

beeld van een zwerm. Als mensen door elkaar krioelen volstaat het dat slechts enkelen een duidelijke richting kiezen om de hele groep op sleeptouw te nemen." Zo'n project met amateurs blijft een fenomeen. Wat drijft mensen ertoe om gratis heel veel tijd te investeren in een project waarvan de contouren en de draagwijdte bij aanvang niet echt gekend zijn. Waarom storten ze zich in een groepsdynamiek waarbij je jezelf moet blootgeven? Iedere deelnemer heeft zo zijn reden. Pia werkt voor de cultuurdienst van de Provincie Vlaams-Brabant en wil cultuurproductie "wel eens van de andere kant meemaken". Marilyn is architect in Brussel, maar had altijd een zwak voor theater. Jeff uit Schoten is gepensioneerd, maar wil in beweging blijven. Hij dook al op in talloze performance projecten, tot in Nederland toe. Zack, een Brusselse puber, hoorde van het project van coach Mike Van Alfen, die zijn buurman is. Hij spreekt nauwelijks Nederlands, maar hangt net zo graag de grapjas uit. Hij kent de theaterwereld ook: zijn ouders acteren bij het Brusselse Mic Mac theater. De groep is inderdaad heel divers. Er is zelfs een moeder met kinderen, vele 'nieuwe Belgen' en een enkele theaterstudent.

Alle begin bleek ook hier weer moeilijk. De eerste avond leerden de nieuwbakken performers voor een publiek te staan. Gewoon te staan. Zonder aan iets te denken, zonder een rol te spelen, enkel zichzelf te tonen. Sommigen hadden het daar heel moeilijk mee. Ze keken weg, lachten wat of vluchtten snel naar de veiligheid van de groep. Al gauw kon iedereen die situatie echter de baas. De spelers ontdekten immers dat ook de toeschouwers zich geïsoleerd voelen en dat je ze dus kunt manipuleren. Zo lag de weg vrij om een verhouding te zoeken met de andere performers en samen het podium te veroveren. Dat was geen sinecure, want de voorstelling werd van a tot z terug uitgevonden met deze groep. Ze moesten leren als een bijenzwerm door elkaar heen bewegen, of samenklitten tot een kluwen van lichamen. Ze moesten uitzoeken hoe wanordelijk gewriemel in een gecoördineerde actie kon omslaan. Pas op het einde staan ze allen stil om het publiek rustig te monteren. Een betoverend moment.

Facebookgroep

Het bleek niet altijd eenvoudig om de groep te motiveren. Wisten zij veel wat de betekenis van al dat gewriemel was.

De eerste avond leerden de nieuwbakken performers voor een publiek te staan. Gewoon te staan

Weber-Krebs: "Het is moeilijk om zo'n diverse groep te onderhouden over de ideeën die mij bezig houden. De coaches vertalen dat naar hen toe op hun manier. Dat is belangrijk. Ze moeten zich persoonlijk betrokken voelen. Ze moeten zelf een betekenis kunnen verlenen aan het stuk, want ze leveren een essentiële bijdrage door op hun hoogst eigen manier aanwezig te zijn." Maar er is meer: deze performers spelen niet alleen een groep, op de korte tijd dat ze samen werden gingen ze ook in realiteit steeds meer als groep samenhangen. Tot een Facebookgroep toe. Een acteur, Tjebbe Roelofs, staat wat buiten dit verhaal. Weber-Krebs bracht hem mee uit Amsterdam. Hij speelt immers de hoofdrol in een film waarmee het stuk opent. Je ziet er hem moederziel alleen door het landschap dwalen. Pas op het einde van het stuk beseft je dat hij zich uit de groep teruggetrokken heeft om zijn eigen weg te gaan. Ook dat kan gebeuren natuurlijk. Een *multitude* is niet eeuwig.

Among the Multitude, Stuk Leuven, 18, 19 en 21 april om 20.30 uur, 22 april om 16 uur.